

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖ- KESKUKSISTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 16 A §:N MUUTTAMISESTA

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1373/2018) 16 a §:n 3 ja 4 momentissa säädetty viittaukset työttömyysturvalakiin (1290/2002) muutettaisiin työttömyysturvalakia koskevien muutosten johdosta koskemaan uusia vastaavia 1.1.2023 voimaan tulevia työttömyysturvalain pykälää.

Työttömyysturvalain muutokset koskevat työnhakijan opintojen sekä niin sanotun muutosturvakoulutuksen vaikutusta hänen oikeuteensa saada työttömyysetuutta. Asetuksella säädetään, mikä työ- ja elinkeinotoimisto on toimivaltainen ratkaisemaan asian ja antamaan asiaa koskevan työvoimapoliittisen lausunnon työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle.

1 Tausta¹

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain (897/2009) 15 §:n 2 momentin nojalla työ- ja elinkeinotoimiston tehtävien hoitamisesta useamman kuin yhden työ- ja elinkeinotoimiston toimialueella voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella, kun tehtävät koskevat työttömyysturvalain 1 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun työvoimapoliittisen lausunnon antamista työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä.

Hallitus on antanut eduskunnalle hallituksen esityksen HE 176/2022 vp työttömien opiskelua ja työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi, ja eduskunta on hyväksynyt muutokset xx.xx.2022 (EV xxx/2022 vp). Tasavallan presidentti on vahvistanut muutokset xx.xx.2022. Muutokset koskevat muun muassa työttömyysturvalain opintoja koskevien säännösten sisältöä ja pykälänumerointia. Muutokset tulevat voimaan 1.1.2023.

Hallitus on lisäksi antanut eduskunnalle hallituksen esityksen HE 62/2022 vp 55 vuotta täyttäneiden työllisyysasteen nostamista koskevaksi lainsäädännöksi. Esityksessä on ehdotettu, että työttömyysturvalaissa säädettäisiin niin sanotun muutosturvakoulutuksen vaikutuksesta työnhakijan oikeuteen saada työttömyysetuutta. Eduskunta on hyväksynyt muutokset 29.6.2022 (EV 97/2022 vp) ja tasavallan presidentti on vahvistanut lait 8.7.2022. Muutosturvakoulutusta koskeva työttömyysturvalain muutos tulee voimaan 1.1.2023.

Työttömyysturvalain muutosten johdosta myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua valtioneuvoston asetusta tulisi muuttaa.

2 Nykytila ja ehdotus

Kukin työ- ja elinkeinotoimisto ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilun kokeilualueen kunta antaa toimialueellaan työvoimapoliittisen lausunnon asiakkaanaan olevan työnhakijan lyhytkestoisten opintojen vaikutuksesta oikeuteen saada työttömyysetuutta. Lyhytkestoisten opintojen vaikutuksesta työttömyysturva-oikeuteen säädetään 1.1.2023 lukien työttömyysturvalain 2 luvun 10 b §:ssä aiemman 10 a §:n sijasta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 16 a §:n 3 momentissa säädetty viittaus työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:ään muutettaisiin koskemaan 10 b §:ää. Kyseessä olisi teknisluonteinen muutos.

Kukin työ- ja elinkeinotoimisto ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilun kokeilualueen kunta voi valtakunnallisesti keskitetysti työttömyysturvatehtäviä hoitavan Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston lisäksi antaa työvoimapoliittisen lausunnon työnhakijan opintojen vaikutuksesta oikeuteen saada työttömyysetuutta tilanteissa, joihin ei liity harkintaa. Työ- ja elinkeinotoimistojen ja kokeilualueiden

¹ Tämä muistio ja asetusluonnos on laadittu olettamalla, että eduskunta hyväksyy HE:ssä 176/2022 vp esitetyn.

kuntien osalta kyse on mahdollisuudesta antaa työvoimapolitiittinen lausunto kyseisissä tilanteissa silloin, kun se on tapauskohtaisesti tarkoituksenmukaista. Velvollisuus työvoimapolitiittisen lausunnon antamiseen kyseisissä tilanteissa on viime kädessä Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolla.

Kunkin työ- ja elinkeinotoimiston toimivallasta antaa työvoimapolitiittinen lausunto työnhakijan opintojen vaikutuksesta oikeuteen saada työttömyysetuutta säädetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 16 a §:n 4 momentissa, jossa viitataan työttömyysturvalain opiskelua koskevaan 2 luvun 10 §:ään. Työttömyysturvalain 2 luvun 10 §:ää on muutettu 1.1.2023 lukien, minkä vuoksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 16 a §:n 4 momentissa säädetty viittaukset työttömyysturvalain 2 luvun 10 §:ään muutettai-siin koskemaan työttömyysturvalain oikeita kohtia. Kyse olisi lähinnä teknisluonteisesta muutoksesta.

Kukin työ- ja elinkeinotoimisto² voisi nykyistä vastaavasti antaa toimialueellaan työvoimapolitiittisen lausunnon tilanteissa, joissa työnhakijalla ei ole opiskeluaikaista työhistoriaa tai yritystoimintaa:

- opinnoista, joiden tavoitteena on ammattikorkeakoulututkinnon, ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon taikka yliopistossa suoritettavan alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaminen;
- opinnoista, joista on säädetty ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017), ja joiden tavoitteena on ammatillisen perustutkinnon tai tutkinnon osan tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen suorittaminen;
- lukio-opinnoista, joiden oppimäärän mukainen laajuus on yhteensä vähintään 150 opintopistettä sekä sisäoppilaitoksesta järjestetyistä lukio-opinnoista;
- opinnoista, joiden tavoitteena on tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetussa laissa (1215/2020) tarkoitetun koulutuksen suorittaminen sekä
- perusopetuslain (628/1998) 46 §:ssä tarkoitetuista aikuisten perusopetuksen opinnoista, joiden laajuus on vähintään 22 kurssia lukuvuodessa.

Kukin työ- ja elinkeinotoimisto voisi lisäksi antaa työvoimapolitiittisen lausunnon avoimessa ammattikorkeakoulussa tai avoimessa yliopistossa suoritettavista opinnoista, joiden opintosuunnitelman mukainen kesto olisi yhdenjaksoisesti tai jaksotettuna enintään kolme kuukautta.

Lisäksi kukin työ- ja elinkeinotoimisto voisi antaa toimialueellaan työvoimapolitiittisen lausunnon avoimessa ammattikorkeakoulussa tai avoimessa yliopistossa suoritettavista opinnoista ja yliopiston jatkotutkinto-opinnoista, joiden kokonaislaajuus on alle viisi opintopistettä sekä ammatti- ja erikoisammattitutkinto-opinnoista, joiden kokonaislaajuus olisi alle 4,5 osaamispistettä. Kukin työ- ja elinkeinotoimisto voisi lisäksi antaa toimialueellaan työvoimapolitiittisen lausunnon myös kansanopistossa ja liikunnan koulutuskeskuksissa tapahtuvasta koulutuksesta, jonka kokonaislaajuus on alle viisi opintopistettä tai 25 viikkotuntia. Tämä vastaisi kunkin työ- ja elinkeinotoimiston nykyistä toimivaltaa antaa työvoimapolitiittinen lausunto kyseisten opintojen osalta.

Lisäksi kukin työ- ja elinkeinotoimisto voisi antaa toimialueellaan työvoimapolitiittisen lausunnon tilanteissa, joissa työnhakijan opinnot ovat alkaneet työsuhteen aikana ja työttömyys johtuu lomautuksesta tai irtisanomisesta tuotannollisella tai taloudellisella perusteella. Kyseisissä tilanteissa työnhakijan opintoja ei pidetä päätoimisina, eikä niillä ole vaikutusta työnhakijan oikeuteen saada työttömyysetuutta.

Kukin työ- ja elinkeinotoimisto vastaisi muutosturvakoulutukseen liittyvistä tehtävistä omien asiakkaidensa osalta. Tämän vuoksi olisi luontevaa, että myös toimivalta työvoimapolitiittisen lausunnon antamiseen muutosturvakoulutuksesta kuuluisi kunkin toimiston tehtäviin. Tämä tehtävä olisi uusi.

² Työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevien kuntien toimivallasta säädetään tältä osin työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetussa laissa (1269/2020). Asetuksella työ- ja elinkeinotoimistojen osalta säädettäviä vastavia muutoksia kuntien toimivaltaan on esitetty hallituksen esityksessä HE 176/2022 vp.

3 Ehdotuksen vaikutukset

Ehdotus ei vaikuttaisi julkisen talouden menoja lisäävästi tai vähentävästi.

Muutosturvakoulutukseen liittyvän uuden tehtävän viranomaisvaikutuksia työ- ja elinkeinohallinnolle on arvioitu HE 62/2022 vp yhteydessä. Nyt kyseessä oleva asetusmuutosehdotus vaikuttaisi ainoastaan siihen, miten osa vaikutuksista kohdentuu työ- ja elinkeinohallinnossa.

Ehdotus ei vaikuttaisi työnhakijoiden oikeuksiin tai velvollisuuksiin.

4 Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriössä.

Kirjallinen lausuntokierros järjestettiin ajalla 17.10. – 25.11.2022.

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausuntoa vakuutusosoikeudelta ja sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnalta, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskukselta, työ- ja elinkeinotoimistoilta, työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevilta kunnilta, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskukselta, Suomen Kuntaliitolta, Työllisyysrahastolta, Työttömyyskassojen Yhteisjärjestöltä sekä Kansaneläkelaitokselta.

Lausuntopyyntö ja saadut lausunnot ovat valtioneuvoston hankeikkunan julkisessa palvelussa osoitteessa <https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM009:00/2022> .

Asetusehdotus on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

5 Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetus tulee voimaan 1.1.2023.

Liite 1

Valtioneuvoston asetus**elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 16 a §:n muuttamisesta**

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1373/2018) 16 a §:n 3 ja 4 momentti, sellaisena kuin ne ovat asetuksessa 686/2022 seuraavasti:

16 a §

Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston toimialue eräissä tehtävissä

Poiketen siitä, mitä 1 momentin 2, 7 ja 9 kohdassa säädetään, kukin työ- ja elinkeinotoimisto antaa omalla toimialueellaan työvoimapoliittisen lausunnon työttömyysturvalain 2 luvun 5 a §:n, 10 a §:n 2 momentin 3 kohdan ja 10 b §:n soveltamisesta ja mainituissa lainkohdissa tarkoitetuista työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä sekä työttömyysturvalain 2 a luvun 10 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetusta etuuden palautumisesta.

Poiketen siitä, mitä 1 momentin 7 kohdassa säädetään, kukin työ- ja elinkeinotoimisto voi antaa omalla toimialueellaan työvoimapoliittisen lausunnon työttömyysturvalain 2 luvun:

- 1) 10 §:n 2 momentin 1–6 kohdassa tarkoitetuista opinnoista;
- 2) 10 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitetuista opinnoista, joiden opintosuunnitelman mukainen kesto on yhdenjaksoisesti tai jaksoitettuna enintään kolme kuukautta;
- 3) 10 §:n 2 momentin 7–10 kohdassa tarkoitetuista opinnoista, joiden kokonaislaajuus on vähemmän kuin kyseisessä kohdassa säädetty opintojen päätoimisuutta osoittava laajuus;
- 3) 10 a §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Helsingissä xx.xx.2022

Työministeri Tuula Haatainen

Hallitusneuvos Timo Meling

Valtioneuvoston asetus

elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 16 a §:n muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1373/2018) 16 a §:n 3 ja 4 momentti, sellaisena kuin ne ovat asetuksessa 686/2022 seuraavasti:

Voimassa oleva säännös	Ehdotus
16 a § <i>Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston toimialue eräissä tehtävissä</i>	16 a § <i>Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston toimialue eräissä tehtävissä</i>
----- Poiketen siitä, mitä 1 momentin 2, 7 ja 9 kohdassa säädetään, kukin työ- ja elinkeinotoimisto antaa omalla toimialueellaan työvoimapoliittisen lausunnon työttömyysturvalain 2 luvun 5 a ja 10 a §:n soveltamisesta ja mainituissa lainkohdissa tarkoitetuista työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä sekä työttömyysturvalain 2 a luvun 10 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettusta etuuden palautumisesta. Poiketen siitä, mitä 1 momentin 7 kohdassa säädetään, kukin työ- ja elinkeinotoimisto voi antaa omalla toimialueellaan työvoimapoliittisen lausunnon työttömyysturvalain 2 luvun 10 §:n 2 momentin: 1) 1–4 ja 6 kohdassa tarkoitetuista opinnoista; 2) 5 kohdassa tarkoitetuista opinnoista, joiden opintosuunnitelman mukainen laajuus on alle viisi opintopistettä, kolme opintoviikkoa tai 4,5 osaamispistettä; 3) 7 kohdassa tarkoitetuista opinnoista, joiden opetusohjelman mukainen laajuus on alle 25 viikkotuntia.	----- Poiketen siitä, mitä 1 momentin 2, 7 ja 9 kohdassa säädetään, kukin työ- ja elinkeinotoimisto antaa omalla toimialueellaan työvoimapoliittisen lausunnon työttömyysturvalain 2 luvun 5 a §:n, 10 a §:n 2 momentin 3 kohdan ja 10 b §:n soveltamisesta ja mainituissa lainkohdissa tarkoitetuista työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä sekä työttömyysturvalain 2 a luvun 10 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettusta etuuden palautumisesta. Poiketen siitä, mitä 1 momentin 7 kohdassa säädetään, kukin työ- ja elinkeinotoimisto voi antaa omalla toimialueellaan työvoimapoliittisen lausunnon työttömyysturvalain 2 luvun: 1) 10 §:n 2 momentin 1–6 kohdassa tarkoitetuista opinnoista; 2) 10 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitetuista opinnoista, joiden opintosuunnitelman mukainen kesto on yhdenjaksoisesti tai jaksotettuna enintään kolme kuukautta; 3) 10 §:n 2 momentin 8–10 kohdassa tarkoitetuista opinnoista, joiden kokonaislaajuus on vähemmän kuin kyseisessä kohdassa säädetty opintojen päättämistä osoittava laajuus; 3) 10 a §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa.
	Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Bilaga 2

Statsrådets förordning**om ändring av 16 a § i statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralerna**

I enlighet med statsrådets beslut

ändras i statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralerna (1373/2018) 16 a § 3 och 4 mom., sådana de lyder i förordning 686/2022, som följer:

16 a §

Verksamhetsområdet för Nylands arbets- och näringsbyrå i vissa uppgifter

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. 2, 7 och 9 punkten ger varje arbets- och näringsbyrå inom sitt eget verksamhetsområde ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om tillämpningen av 2 kap. 5 a §, 10 a § 2 mom. 3 punkten och 10 b § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och om de förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmåner som avses i de paragraferna, samt om det återfående av rätten till förmån som avses i 2 a kap. 10 § 2 och 3 mom. i den lagen.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. 7 punkten kan varje arbets- och näringsbyrå inom sitt eget verksamhetsområde ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande i fråga om följande studier enligt 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa:

- 1) studier som avses i 10 § 2 mom. 1–6 punkten,
- 2) studier som avses i 10 § 2 mom. 7 punkten och som enligt studieplanen pågår högst tre månader utan avbrott eller i perioder,
- 3) studier som avses i 10 § 2 mom. 7–10 punkten och vars omfattning i sin helhet är mindre än den i punkten i fråga avsedda omfattning som visar att studierna är heltidsstudier,
- 4) i situationer som avses i 10 a § 2 mom.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2023.

Helsingfors den xx xxxx 2022

Arbetsminister Tuula Haatainen

Regeringsråd Timo Meling

Statsrådets förordning

om ändring av 16 a § i statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralerna

I enlighet med statsrådets beslut

ändras i statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralerna (1373/2018) 16 a § 3 och 4 mom., sådana de lyder i förordning 686/2022, som följer:

16 a §	16 a §
<i>Verksamhetsområdet för Nylands arbets- och näringsbyrå i vissa uppgifter</i>	<i>Verksamhetsområdet för Nylands arbets- och näringsbyrå i vissa uppgifter</i>
----- Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. 2, 7 och 9 punkten ger varje arbets- och näringsbyrå inom sitt eget verksamhetsområde ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om tillämpningen av 2 kap. 5 a och 10 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och om de förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmåner som avses i de paragraferna, samt om det återfående av rätten till förmån som avses i 2 a kap. 10 § 2 och 3 mom. i den lagen. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. 7 punkten kan varje arbets- och näringsbyrå inom sitt eget verksamhetsområde ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande i fråga om följande studier enligt 2 kap. 10 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa: 1) studier som avses i 1–4 och 6 punkten i det momentet, 2) studier som avses i 5 punkten i det momentet och vars omfattning enligt studieplanen i genomsnitt är mindre än fem studiepoäng, tre studieveckor eller 4,5 kompetenspoäng, 3) sådana studier som avses i 7 punkten i det momentet och vars omfattning enligt undervisningsprogrammet är mindre än 25 veckotimmar.	----- Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. 2, 7 och 9 punkten ger varje arbets- och näringsbyrå inom sitt eget verksamhetsområde ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om tillämpningen av 2 kap. 5 a §, 10 a § 2 mom. 3 punkten och 10 b § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och om de förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmåner som avses i de paragraferna, samt om det återfående av rätten till förmån som avses i 2 a kap. 10 § 2 och 3 mom. i den lagen. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. 7 punkten kan varje arbets- och näringsbyrå inom sitt eget verksamhetsområde ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande i fråga om följande studier enligt 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa: 1) studier som avses i 10 § 2 mom. 1–6 punkten, 2) studier som avses i 10 § 2 mom. 7 punkten och som enligt studieplanen pågår högst tre månader utan avbrott eller i perioder, 3) studier som avses i 10 § 2 mom. 7–10 punkten och vars omfattning i sin helhet är mindre än den i punkten i fråga avsedda omfattning som visar att studierna är heltidsstudier, 4) i situationer som avses i 10 a § 2 mom.
	Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2023.